

έτους 1315 μέχρι 1402 έκδοθέντα έγγραφα, θέλει λίαν διαφωτίσει τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ πολιτικὴν ἱστορίαν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους.

Κατ' αὐτάς δ' ἐντυχόντες καὶ ἡμεῖς ἀποτε-
θησαυρισμένον παρὰ τῷ σεβαστῷ φίλῳ Κ. Σο-
φοκλεῖ Οἰκονόμῳ, κώδικα περιέχοντα τὰ πρακτικὰ
τοῦ αὐτοῦ πατριαρχείου ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ
ΙΣΤ', μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ἰδίᾳ χειρὶ
γεγραμμένον τοῦ τότε λογοθέτου τῆς μεγάλης ἐκ-
κλησίας Ἀλεξάνδρου Ἱεράκος, νομίζομεν ὅτι κα-
τά τι συντελοῦμεν πρὸς τὸν ἄνω ἐκδηλωθέντα
ἐθνικὸν σκοπὸν, δημοσιεύοντες τὰ σπουδαιότερα,
προθύμως ἐπιτρέψαντος ἡμῶν τοῦτο τοῦ ἄκρου
ζηλωτοῦ τῶν πατρίων κτήτορος.

Ἐκδιδόντες ὅθεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰ ἐξῆς
τέσσαρα πολύτιμα έγγραφα, ἃ τὸ ἐν ἔτει 1584
(;) πρακτικὸν καθαιρέσεως τοῦ παρανόμως ἀρπά-
σαντος τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Πατέστου (1) β'.
πρακτικὸν ἐκλογῆς Θεολήπτου Β', πρώην Φιλίπ-
πουπόλεως, (1585) γ'. πρακτικὸν ἀθώωσεως Ἱερε-
μίου Β' (1580) καὶ δ'. γράμμα Θεολήπτου πρὸς
τὸν ἐν Ῥόδῳ ἐξόριστον Ἱερεμίαν, (1586 ;), προ-
τρέπομεν τοὺς ἔχοντας τοιαῦτα πολύτιμα ἐγ-
γραφα ἵνα παραδώσῃσι τῇ δημοσιότητι, ὑπηρε-
τοῦντες τὰ μέγιστα τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν πα-
τρίδα.

Κ. ΣΑΘΑΣ.

Α.

Η ΚΑΘΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΣΤΟΥ.

+ Δαυὶδ ὁ θεὸς προφήτης καὶ βασιλεὺς, πνεύ-
ματι ἀγίῳ καὶ ταῦτα θεσπιδεῖ· Θεὸς ἐκδική-
σων κύριε, Θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρρήσιασατο· καὶ
ἰδοὺ οἱ ἐχθροὶ σου κύριε, ἰδοὺ οἱ ἐχθροὶ σου
ἀπολοῦνται· τὸν λαόν σου ἐταπείνωσαν, καὶ
τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν. Πατέστος Λέ-
σβιος, ἀδοκίμως μετονομασθεὶς Παχώμιος καὶ ἀν
ἀναξίως ἱερωσύνης δραξάμενος ἅτε κατεγνωσμέ-
νος, ὡς ἀσώτως τὸν βίον διαπεράσας, πολλὰς
διελθὼν τῶν πόλεων ὡς πιστεύεται, εἴτα παρα-
χωρήσει Θεοῦ βίᾳ τε καὶ παρὰ κανόνας καὶ ἀρ-
χιερωσύνης λαβὼν ὄνομα, τέλος φεῦ καὶ εἰς πα-
τριαρχεῖον εἰσπηδήσας, πᾶσάν τε κακίαν καὶ πο-
νηρίαν ὑπερβολὴν ὑπερελάσας τοῖς παρανόμοις

ἔργοις αὐτοῦ, σήμερον νεύσει Θεοῦ, συνοδικῶς
παριστάμενος κατακρίνεται, στηλιτευομένων τῶν
κακίων αὐτοῦ, καὶ γραφῇ παραδιδομένων ἄνωθεν.
Οὗτος πανούργος ὢν καὶ πονηρὰς λαχὼν φύσεώς
τε καὶ προαιρέσεως, μετὰ τὸ ἀναξίως ἱερωθῆναι
πᾶσαν ἐκίνησε μηχανὴν ὥστε διῶξαι ζῶντα τὸν
Λέσβου μητροπολίτην καὶ ἀρπάσαι τὸν θρόνον αὐ-
τοῦ· καὶ δὴ πολλοὺς τῶν δυνατῶν κινήσας· ἐπὶ
τῆς αἱς πατριαρχείας τοῦ κυρ Ἱερεμίου, καὶ ἀπο-
τυχῶν τῆς ἐφέσεως, ἐν τῇ β' πατριαρχείᾳ τοῦ
κυρ Μητροφάνους, τὰ ὅμοια πάλιν ἐλύττα καὶ
αὐθὺς ἀποσκορακισθεὶς προσῆλθε τῷ αὐτῷ πα-
τριάρχῃ ἀπατηλῶς καὶ ὑπόουλως, καὶ ἵνα μόνον
προσδεχθῇ καὶ συναριθμηθῇ τοῖς ἐφημερίοις, ὑπο-
γραφὴν ἐθελουσίως ἔδωκεν οἰκειόχειρον, ὡς ἐν τῷ
ἱερῷ ἐμφέρεται κώδικι, εἶναι αὐτοκαθαίρετον καὶ
ἀφωρισμένον ἀπὸ Θεοῦ, εἴγε ὀψέποτε φωραθῇ τὰ
ὅμοια βιαζόμενος· οὐ πολλῶν δ' ὕστερον καὶ τοῦ
κυρ Ἱερεμίου τὸ β' πατριαρχοῦντος, πάλιν ὁ θῆρ
Πατέστος, ἀπογόνους τῶν ἀρχόντων, αὐτῷ τῷ βα-
σιλεῖ διανοχλεῖν ἔκρινεν, ἐπὶ βασιλικῷ θεάτρῳ
μανδύαν ἀναφορέας ἀρχιερατικὸν καὶ σκιαδίων,
μετὰ δώρων ζητῶν ἐξῶσαι ζῶντα μερίζονα μη-
τροπολίτην, καὶ τὸν πολλῶ σοφία καὶ ἀρετῇ δια-
φέροντα τὸν Τορνόβου· καὶ πάλιν βίαι ἰσχυρό-
τεραι τῶν προτέρων, ζημίαι τε πολλαὶ κατὰ τῆς
ἐκκλησίας, ἐπιβουλαὶ τε καὶ σκάνδαλα κατὰ τοῦ
ποιμένου αὐτῆς, τὸ κατ' αὐτὸν συγχέοντος διὰ
μίας κακίστης ζητήσεως, πᾶσαν τάξιν ἐκκλησια-
στικὴν καὶ ἐπαρχιακὴν, καὶ τοῖς ὁμοτρόποις αὐ-
τοῦ θύραν ἀνοίγοντος τῶν κακῶν. Ἀλλὰ σὺν Θεῷ
καὶ ταύτης ἀπέτυχεν, ἀντιπαλαίοντος αὐτῷ τοῦ
κυρ Ἱερεμίου, καὶ ἀναδεχομένου πᾶσαν δαπάνην
καὶ ἐπιβουλήν καὶ κίνδυνον τῶν μεσιτευόντων
δυναστῶν· ὅς καὶ δι' αὐτοῦ εἶπομεν, καὶ διὰ τὴν ἀ-
θέτησιν τῆς ἰδίας ὑπογραφῆς καθαίρουν αὐτῷ τῷ
Πατέστῳ ἐψηφίσατο· εἰ καὶ πάλιν φοβηθεὶς ὁ ῥη-
θεὶς κυρὸς Ἱερεμῖος τὰ ἐπικρεμάμενα δεινὰ διὰ
προτροπῆς χειροτονηθῆναι αὐτὸν Καισαρείας συνε-
χώρησεν, οὐκ ἀνεχόμενος ἐπιθεῖναι χεῖρα ἱερὰν
τῷ παμβεβήλῳ· τοῦτο δὲ καὶ μεῖζω ὕλην ἔδωκε
τῷ πονηρῷ τούτῳ Πατέστῳ μὴ ἀρκουμένῳ οὐδὲ
ἐπὶ τούτῳ, ἀλλὰ τῶν προτέρων ἐχομένῳ, καὶ
παρακινοῦντι τὸν κρατοῦντα καὶ τοὺς μεσιτεύ-
σαντας ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀμύνασθαι τὸν πατριάρχην
ὡς πᾶσι τρόποις τὴν ἐκκλησίαν καὶ τάξιν φυλά-
ξαντα καὶ μήτε τὸν Λέσβου, μήτε τὸν Τορνόβου
ἐξώσαντα· καὶ ὁ μὲν Πατέστος ἐν τούτοις ἦν, μὴ
καταδυσωπούμενος μήτε ὑπὸ ἧς ὑπέστη ἐξορίας

(1) Κατὰ λάθος καλεῖ τοῦτον Μπατίσταν ὁ ἐκδοὺς τὸν
ὑπὸ τοῦ κλεινοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου συντάχθέντα ἱστο-
ρικὸν κατάλογον τῶν πρώτων ἐπισκόπων καὶ τῶν ἐφεξῆς
πατριαρχῶν, Ζαχαρίας Μαθᾶς· σελ. 183.

διὰ σωφρονισμὸν, οὔτε ἀπ' οὐδενὸς ἄλλου· οἱ δὲ τοῦ πατριάρχου δι' αὐτὰ ὑπ' αὐτοῦ διεγερθέντες ἐχθροὶ πολλὰ συβράβαντες, ὑπὸ καταδίκην καὶ κρίσιν καὶ κίνδυνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐποίησαν αὐτόν· καὶ ἔμενε τὸ πρᾶγμα ἀμφιβέβη· πάντων δὲ προσδοκῶντων τὴν τοῦ πατριάρχου ἐλευθερίαν, ὁ δὴ λωθεὶς Πατέστος γινώσκων ἑαυτὸν ὁποῖος ἐστὶ, συνδρόμη τῶν μεσιτευσάντων αὐτὸν τὸ πρῶτον, καὶ ἀναθάσει βαρυτάτῃ τοῦ πεσκέσιου, ἐξίχνης ἀνεπίστως τοῦ πατριαρχείου ἐδράζατο· καὶ ἔριππος εἰς τὴν πατριαρχικὴν ἤλθεν αὐλὴν μετὰ δυναστείαις, φέρων καὶ τὸ πατριαρχικὸν μανδύον καὶ τὸ σκιάδιον, προηγούμενον καὶ τοῦ φέροντος· καὶ τὸ αὐτοῦ δικανίκιον· εἰσῆλθε τε εἰς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου τὸ τῆς ἐρημώσεως βδέλυγμα, καὶ εἰς τὸν πατριαρχικὸν ἔστη θρόνον, καὶ παρὰ τοῦ παπᾶ Ἰωάννου τοῦ Χόντρου τοῦ Ῥοδίου ἐμνημονεύθη· καὶ πρὸ τῆς κακίστης αὐτοῦ μεταθέσεως, τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα ἐκφωνεῖσθαι ἠνάγκασε τὸ τοῦ γνησίου πατριάρχου ἀποκόψαι μνημόσυνον, καὶ τὸ δεσπότης καὶ ἀρχιερεὺς ὠνομάσθη τε καὶ ἐψάλλθη· ἐκείθεν καὶ εἰς τὰ πατριαρχικά κελεῖται ἀνῆλθε· καὶ εἰς τὸν ἐπάνω πατριαρχικὸν θρόνον ἐκαθέσθη, καὶ ἐφίλουν οἱ ὅμοιοι αὐτῷ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐκτετε ἡδιαλείπτως ἔφερε τὸ πατριαρχικὸν δικανίκιον, καθεζόμενος καὶ εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον· ἐπεὶ δὴ οὕτω κακῶς καὶ αὐτοχειροτονήτως τοῦ πατριαρχείου ἐπέβη, βουλόμενος δῆθεν καὶ νόμιμον χειροτονίαν λαβεῖν· ἀντὶ τὸν γνήσιον πατριάρχον ἐξορισθῆναι ἐποίησεν· εἴτα βίᾳ συναγκάγων τοὺς ἀρχιερεῖς ἐπλάσθη καὶ ἀντηγορεύθη, καὶ ἐξ ἐκείνου ἀναφανδὸν ἤρξατο τυραννεῖν, καὶ ὁ δὴ λέγεται, ὅτι ἀσεβὴς εἰς βάθος κακίας ἐμπεσὼν ἀνυποστόλως καταφρονεῖ· ἐξ ὧν καὶ κεφαλαιωδῶς τινὰ γράφομεν συνοδικῶς, ἐμφανισθέντα ἡμῖν, μαρτυρηθέντα τε, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ὁμολογηθέντα οἰκείοις χεῖλεσι. Πρῶτον· χειροτονίας ἐποίησεν ἐπὶ χρήμασι πάσας, ὡς εἶπε καὶ ἐβεβαίωσε συνοδικῶς αὐτός, ἐκτελέσας αὐτάς ἀδοκίμως καὶ παρ' ἐνορίας κατεγκλωσμένας, καὶ ἄνευ τῆς οἰκιστοῦ ἐκλογῆς καὶ μαρτυρίας· β'. διὰ μεσιτείαις ἀρχόντων καὶ ἀρχιερεῶν καὶ πατριάρχης κακῶς ὠνομάσθη· γ'. ἐξέβηκε τοῦ θρόνου καὶ ἀπεσθίωσε τὸν γνήσιον μητροπολίτην Θεσσαλονίκης ἀναιτίως καὶ παραλόγως, καὶ ἀντ' αὐτοῦ τὸν Κατ' Ἰβέλαν δι' αἰσχροκερδεῖαν καὶ διὰ μηνύματος τοῦ αὐτοῦ παπᾶ Ἰωάννου Χόντρου ἐπεμψεν, ἄνδρα τρις ἡδὴ καθηρημένον καὶ τρισεπίσκοπον, συλλειτουργήσας αὐτῷ διχα γνώμης συνόδου τινός·

δ'. ἀφείλετο χωρία ἀρχιερέων αἰσχροκερδῶς, ὀφίκια κληρικῶν καὶ ἐξαρχίας, καὶ ἐζημίωσεν αὐτούς· οὐ μικρῶς, καταφρονήσας καὶ τούτῳ τῶν κανόνων τῶν ἱερῶν· ε. συνεχώρησε μοιχοζευξίας, ὡς τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ Κυπρίου, Ἰωάννου Παζαρτζῆ, καὶ ἄλλας τετραγαμίας Εἰρήνης Μάρκου, εἰς τὴν χώραν τῶν Θεραπειῶν ἑτέραν· καὶ ἱεροσυλίαν ἐτόλμησε, κλέψας τὸ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐγκόλπιον, ἐπιτραχήλιον, βιβλία, κηρία, καὶ σκεύη ἱερὰ, καὶ ἄλλα, καὶ τὰ τοῦ Κυθηρίας ἐάλω κλέπτων νυκτός, ὡς ἐμαρτυρήθη παρὰ τε τοῦ Ναυπάκτου κὺρ Ἰωακείμ, τοῦ τε Σωφρονίου μοναχοῦ τοῦ ῥάπτου, καὶ Συμεὼν Ἀλβανίτου· ζ'. ἐτυφεν ἰδίαις χερσὶ Νεόφυτον μοναχὸν τὸν Μαῦρον, Ἀκάκιον Παπουτζῆν, διάκονόν τε τὸν Χίον, τὸν Κυθηρίας ἐπίσκοπον, καὶ ἱερομόναχόν τινα ἱεροσολυμίτην, καὶ ἄλλους, ταῦτα καταπραπτόμενος ὡς μέθαις σχολάζων· ἡ. ἐπίορκός τε ἀνεφάνη, πιστούμενος μὲν πολλὰς κατὰ τὴν ἐπικρατήσασαν φυλάττειν τάξιν, μετὰ τὴν αὐρίον δ' εἶπε τὰ τῆς ὑποσχέσεως ἀνατρέπων· θ'. ἠθέτησεν ἅπαντας καὶ παρέβη ἅπερ οἰκισχεῖρας ὑπέγραψε διὰ τοὺς ἀρχιερεῖς φυλάξαι, ὡς τὸ ἔγγραφον αὐτοῦ φαίνεται· καὶ ταῦτα ὁμολογῶν ὑπὸ τὸ αἰώνιον ἀνάθεμα καὶ καθαιρέσιν εἶναι, ἐάν τι παραβῇ· ι. ἐξορίας ζηλωτῶν τῆς ἀληθείας καὶ στηλιτευόντων τὰς κακίας αὐτοῦ προεξένησε καὶ ζημίαις· ια. ἀσελγῶς τε καὶ ἀσώτως ἐν τῇ πατριαρχικῇ διῆγε κελεῖω, συμφθειρόμενος μετὰ παίδων, ὡς ὁμολόγησαν μετὰ ἀφορισμοῦ ὁ τε Κωνσταντῖνος τοῦ Γούναρη, Μελικῆς Κλειδάς Τραπεζούντιος, καὶ ἄλλοι· ιβ'. καὶ τὸ ἐπὶ τούτοις, ὡς ἡ ἀναφορά ὑπογεγραμμένη παρὰ πάντων τῶν κληρικῶν Μιτυλήνης βεβαίωσι, ὅτι μετὰ καὶ ἄλλων ἀσελγεί, καὶ τῇ ἀδελφῇ τοῦ Μανίκα ἐνεκυλίετο, καὶ ὡς αἰθίοψ οὐκ ἐλευκάνθη, ἀλλ' ὡς ἐξ ὀρχῆς ἔμενεν. Ἐνθεν τοι ἔδει μὲν μὴ ἐπιστραφῆναι αὐτοῦ τοῦ Πατέστου ὅλως γὰρ οὐδὲν τὸ κατ' ἀρχάς, ὡς ἀνεφάνη, εἶχεν ἱερὸν ἃ παμβέβηλος· οὐ γὰρ ἔστι μερίς αὐτῷ οὐδὲ κληρος, ἐν οἷς αὐτὸς κακῶς ὠνομάσθη, καὶ ὅτι οὐδὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος. Διὰ δὲ τὴν τῶν πολλῶν ὑπόληψιν, μᾶλλον γνῶμη πάντες καὶ προθυμία ὁλοφύηφ συνοδικῶς, ὡς αὐτοκαθαίρετον καὶ ἐνοχὸν ἀναθέματι, ὡς εἴρηται, δι' ἃ παρέβη καὶ ὁμολόγησε, καὶ ὅτι ἐν καταφρονήσει ἐτίθετο τοὺς ἱερούς τῶν πατέρων κανόνας, καὶ πάντα θεσμὸν καὶ τάξιν, ἔχομεν αὐτὸν τὸν Πατέστον καθηρημένον καὶ γεγυμνωμένον πάσης ἀρχιερατικῆς ἐνεργείας καὶ

τάξεως καὶ ὀνομασίας αὐτῆς. Κατὰ γὰρ τῶν οὕτως ἀθέως τολμησάντων καὶ ἄλλα μὲν ἀποφαίνονται οἱ θεοὶ πατέρες, ῥητῶς δὲ καὶ ταῦτα καὶ κεφαλαιωδῶς ὁ μὲν γὰρ ἁπλῶς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων κανὼν διαγορεύει· εἴ τις ἐπίσκοπος διὰ χρημάτων τῆς τάξεως ταύτης ἐγκρατὴς γένηται, ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος, καθαιρεῖσθω καὶ αὐτὸς καὶ ὁ χειροτονήσας, καὶ ἐκκοπτεῖσθω πατρίσσι τῆς κοινωρίας, ὡς Σίμων ὁ μάγος ἐπὶ ἐμοῦ Πέτρου· ὁ δὲ Ἄ. εἴ τις ἐπίσκοπος κοσμηκοῦς ἀρχοῦσι χρησάμενος, ἐγκρατὴς δι' αὐτῶν ἐκκλησίας γένηται, καθαιρεῖσθω καὶ ἀφορίζεσθω, καὶ οἱ κοινωκούντες αὐτῶ πάντες· καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος· ὁ θαυματουργὸς ἐν γ' καὶ ἰτὸν ληστεύσαντα καὶ πλεονεκτοῦντα, καὶ τῶν ἀλλοτρίων αἰσχυρῶς κέρδους χάριν ἐφαπτόμενον, ἐκκήρυκτον καὶ ἀπόβλητον τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας καθίστηται, καὶ ὅσα ἐν τῷ θ' κανόνι τοῦ δ' στοιχείου φέρεται κατὰ τοιοῦτον. Καὶ ἐκ τοῦ τόμου τῆς ἐνώσεως, τοῖς ἐν καταφρονήσει τιθεμένοις τοὺς ἱεροὺς καὶ θελοὺς κανόνας τῶν μακαρίων πατέρων ἡμῶν οἱ καὶ τὴν ἁγίαν ὑπερέδουσαν ἐκκλησίαν καὶ ὅλον τὸ χριστιανικὸν πλήρωμα κοσμοῦντες, πρὸς θεῖαν ὁδηγοῦσιν εὐλάβειαν, ἀντάθεμα ἄλλα καὶ οὕτως τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανὼν φησὶ, τὸν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀφελόμενον κηρὸν ἢ ἑλάτωρ, ἐπὶ δὲ καὶ σκευὸς ἀγριασθὲν ἐκ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου πεποιημένον, ἢ ἐθόνην, καὶ εἰς οἰκίαν χρῆσιν σφετεριζόμενον, χωρίζει Θεοῦ προσέτι δὲ καὶ ὁ κ'. τῶν αὐτῶν ἁγίων Ἀποστόλων κανὼν ἐντέλλεται ἐπίσκοπον ἢ πρεσβύτερον τῦπτοντα πιστὸν ἢ ἀπιστον, καθαιρεῖσθαι προστάσσομεν· καὶ ὁ κη' ἀποφάνεται· ὁ ἐπὶ πορνείᾳ ἢ ἐπιπορνείᾳ, ἢ κλοπῇ ἁλοῦς καθαιρεῖσθω ὡς καὶ ὁ τὴν ἰδίαν ὑπογραφὴν ἀθετῶν ὁμοίως τιμωρεῖται· ἐπὶ τε καὶ ὁ τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ δ' λέ' δίδωται τῆς ἡσυχαστικῆς περὶ ἡμῶν ἀτεχνῶς οἱ τοιαῦτα τολμῶντες, ὡς τῆς ἀσεβείας συνήγοροι, καὶ γυμνοῦνται τῆς ἱερουσύνης καὶ ἐν τῇ τῶν λαϊκῶν τάττοται χώρα. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦτου· ἵνα δὲ καὶ εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον ἀσφαλισθῶμεθα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ ἀνεπηρέστον αὐτῆς καὶ ἀκίνδυνον διατηρήσωμεν οὕτως λέγομεν. Ἔστι τις ἂν τῶν ἀπάντων ἀρχιερέων τυχὼν ἢ καὶ κληρικὸς, τῶν τε τοῦ βήματος καὶ τῶν ἑξω, ἢ ἀρχὼν ἢ ἀρχόμενος· τολμήσῃ θύβητοτε ἀκολουθεῖν τῷ αὐτῷ Πατρίστω ἢ βοηθεῖν δι' ἑαυτοῦ ἢ δι' ἑτέρου, ἢ καὶ ἀσπράξασθαι, ἢ ἐγγυησασθαι, ἢ ὀνομάσαι

αὐτὸν ἱερέα ἢ ἀρχιερέα, καὶ πατριάρχην, ἢ καὶ ἄλλω ἀκολουθεῖν ὁμογνώμονι αὐτῷ καὶ συναινέσαι ἐπὶ σκανδάλῳ τῆς ἐκκλησίας, ἔστω δ' τοιοῦτος ἀφωρισμένος ἀπὸ τῆς ἁγίας καὶ δημοσίου καὶ ζωοποιῶ καὶ ἀδικαιρέτου τριάδος, ἐν τῇ τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῇ μέλλοντι, καὶ κατήραμένος καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος αἰώνιος, ὡς φανερὸς τῆς ἐκκλησίας Χριστοῦ πολέμιος ὥσπερ τὸ ἐναντίον ὅσοι ἐφάνησαν πρόθυμοι κατὰ τοῦ τυράννου καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν ὁμοίως κατὰ τοῦ τοιαύτου φανήσονται, ἔστωσαν εὐλογημένοι ἀπὸ Θεοῦ, καὶ εὖρωσι βοηθῶν καὶ προστάτην τὴν ὑπεράγαν θεοτόκον Μαρίαν τὴν ἀειπάρθενον, ἥς ταῖς προσεβδαῖς διαφυλαχθεῖν ἡ ἐκκλησία ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνωτέρα πάσης ἐπηρείας, ἀμήν. Κατὰ μῆνα Φεβρουάριον, ἰνδ. ιγ'.

† Ὁ Ἀλεξανδρείας Σίλβεστρος, ἔχων καὶ τὴν γνῶμην τοῦ ἱεροσολύμων. † Ἰωακείμ Ἀντιοχείας. † Ὁ Ἀχιδὼν Γαβριήλ. † Ὁ Ἐφέσου Σωφρόνιος. † Ὁ Νικαίας Κύριλλος. † Ὁ Θεσσαλονίκης Μητροφάνης. † Ὁ Χαλκηδόνος Δωρόθεος. † Ὁ Μονεμβασίας Ἱερόθεος. † Ὁ Ἀθηνῶν Νικάνωρ. † Ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἀρτης. † Ὁ Ἰωαννίνων Ματθαῖος. † Ὁ Σηλυβρίας Ἀθανάσιος. † Ὁ Γάνου Διονύσιος. † Ὁ Βιδυνίου Ἄνθιμος. † Ὁ Σμύρνης Μακάριος. † καὶ Ὁ Προικονήσου Κλήμης.

Δ'.

Θεόκλητος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, τῷ ἁγιωτάτῳ πατριάρχῃ κυρ Ἱερεμίᾳ, ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ ἡμῖν ἐν κυρίῳ χαίρειν, ὄντι ἐξορίστω ἐν Ρόδῳ τῇ νήσῳ.

† Ὁ σὴν φιλίαν καὶ μετὰ Θεὸν ἀγάπην ἀμφότεροι ἐπλουτοῦμεν ἐξ ἀρχῆς, οἶμαι, οὐκ ἄγνοεῖς. Ἰποψία· δὲ τινος ἐμπεσοῦσης ὡς ἐγὼ αἴτιος τῶν ἐπισυμβάντων σοι τότε σκανδάλων, καὶ ὡς τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐμφωλεύω, πάντως ἢ τῶν σὺν συγγενῶν καὶ γνωστῶν ἀνθρώπων ἀπὸ Φιλίππουπόλεως· ἔλευσις, πᾶσαν ἐμὴν κατηγορίαν, πιστωσάντων τὰ λήθη, πῶς ἐν Φιλίππουπόλει ἡμῖν οἰκῶν. Πατέστου τε ἀναφεύγοντος, αὐτὸς με εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐλθεῖν κέκληκας, γράμματι σὺ ὡς φαίνεται, ὅπου λύεις καὶ τὰς τῶν πολλῶν κατ' ἐμοῦ ἀκουσθεῖσας συκοφαντίας, καὶ τῶν φίλων εἶναι με βεβαιούς, καὶ ἀναγκάζεις παραγενέσθαι εἰς ἐκρίζωσιν τοῦ κακοῦ καὶ διόρθωσιν τῆς ἐκκλησίας· ἤλθον· οὐ παρήκουσα συνωμικήσασμεν, ὡς γινώσκεις καλῶς· γνῶμην μοι δὲ ἰδοὺ καὶ τοῦ θρόνου Κωνσταντινουπόλεως ἐπιλαβέ-

σθαι· καὶ Πατέστον ἀποσκαρκεῖσαι· τί δὲ ἐγώ, οὐ κατεδεξάμην εὐθύς, ἀλλὰ μετὰ γνώμης ἀγνοῦντων πατριαρχῶν, ἱερωτάτων ἀρχιερέων, τιμωριῶν κληρικῶν, καὶ παντὸς τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος ἐξεπολεμήσαμεν αὐτὸν· πρῶτον ἢ ἐκκληθέντος αὐτοῦ ἐπανέλθης· τοῦτο γὰρ ἦν ἡ κοινὴ θέλησις. Ἐπεὶ δὲ τόσους μὲν τοὺς ἐγγύς ἐνικτοὺς ἐκταράττοντες, αὐτὸν καὶ διαστάντες, καὶ πολλὰ πάσχοντες καὶ ζημιούμενοι, καὶ εἰς ἐξορίαν ἀπειλούμενοι, καὶ ὡς κακοῦργοι ζητούμενοι καὶ κρυπτόμενοι, οὐ μόνον ἠνύσαμεν οὐδὲν, ὥς ἡ ἀλήθεια μαρτυρεῖ, ἀλλὰ καὶ ὅσον τὸ σὺν ὄνομα ἐζητεῖτο, καὶ ἡ ἀνάκλησίς σου ἐμελεῖτο, καὶ τῷ βασιλεῖ ἐγνωρίζετο, τόσον τὰ κακὰ Πατέστου ἐβεβαιούτο, τότε κοινῆς βουλῆς γενημένης, καὶ ἀδείας συνοδικῶς δοθείσης, ὅς ἂν τὸν τύραννον Πατέστον καταβάλλῃ, ἐκεῖνος ἄθλον τὸν θρόνον ἔξει τὸν Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ῥητῶς πρὸς με πάντες εἶπον, ὅτι σὺν Θεῷ δύναμει αὐτὸν νικῆσαι, καὶ πατριαρχεῦσαι, μόλις τότε ἠρξάμην ἐγώ, καὶ Θεοῦ χάριτι τὸν κοινὸν τῆς ἐκκλησίας σκωτασμόν Πατέστον ἐδίωξα, καὶ γνώμῃ τῆς συνόδου τοῦ θρόνου ἔχομαι, μυρίων κατὰφορτος ὢν χρεῶν, μυρίων κακῶν ἀντεχόμενος, ἄρτον ῥόδυνῃς μετὰ δακρύων ἐσθίων καθ' ἡμέραν· οὐ γὰρ χρὴ ἀπειρα ὄντα δύναμει ἀποτίσαι, ἀλλ' οὐδὲ καὶ τὸν τόκον αὐτῶν, ἀνερχομένων καθ' ὥραν καὶ κατερχομένων τῶν δεινῶν δακνιστῶν· σκοπὸν οὖν ἔχω κυρίως ὡς φιλίας ἐχόμενος ὑπεσχόμην τῇ συνόδῳ, ἵνα λυθῇ αἰς σε φροντίσω τῇ· ἐξορίας, ἣν σοὶ ὁ Πατέστος προὔξενῃσεν ἔλθης δὲ ἐν τόπῳ θελητῷ σοι, καὶ εἰς ἐν ἀναπαύσει· μετεκτελευσάμεθα δὲ τὸν Νικηφόρον ὡς ἀπερίσταντον ὁρῶντες, καὶ λέγοντα δαπανῆσαι διὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ τυράννου πολλά· καὶ ἤλθε καὶ ἐφιλιώθη, καὶ ἔσπερξεν τὸ γεγονός, καὶ δύο ἡμέρας ἦν μεθ' ἡμῶν· καὶ ὑπεσχόμεθα αὐτῷ τὰ κατὰθήμια δώσειν, καὶ ὅσον ἦν εὐλόγον τῶν ἐξόδιον· ἔφυγε νυκτός, πατριαρχεῦσαι ὤρμησε, τσσαράκοντα χιλιάδας φλωρίων τὸ πεσκέσιον ἐποίησεν· ἐτάραξεν, ἐζημίωσε πολλὰ· ἐν γὰρ ὁ Πατέστος καὶ τέσσαρα αὐτὸς τῆς δαπάνης αἷτιος ἐγένετο. Ἐδίωχθη, ἐπαθεν ὅσον ἔδει, ἀπέδρα, καὶ ἀπὸ τῆς ἐξορίας ἤλθεν αὐτοῦ εἰς Ῥόδον, εἰς Πάμμον, ἐνταῦθα. Οὐκ ἠρέμησε τὸ κακὸν αὐτοῦ, οὐδὲ τὸ σκάνδαλον ἐπαύσεν· ἀλλὰ καὶ νῦν περινοστικῶν νύκτωρ ὡς κλέπτης καὶ ληστής, καταπείθει τοὺς πολλοὺς, ὅτι ζητεῖ διὰ τὸν γέροντα· καὶ ὁ Πατέστος προβάλλεται· ἀνθρώποι πεπλη-

νημένοι, τὸν νοῦν διεφθαρμένοι, σωροὺς χρημάτων τοῖς ἐξω λόγοις ἀναπλάττοντες, ἐβολὴν οὐκ ἔχοντες, οὐδὲν ἄλλο προξενούντες, εἰμὴ δαπάνην ἡμῖν, ἣν ἡ ἐκκλησία, Χριστοῦ χάριτι, εἰ καὶ στενοχωρεῖται, δίδωσιν· οὐαὶ δὲ τοῖς αἰτίοις τῶν σκανδάλων καὶ τοῦ γογγυῖν, ἀπάτουμένων ἀρχιερέων, ἱερέων καὶ χριστιανῶν εἰς ἀπότισιν τούτων· ὄντες, οὖν οὕτω τεταραγμένοι, ζημιούμενοι, στενοχωρούμενοι, ὡς συνιστῶντες ἑαυτοὺς καὶ ἀποδιώκοντες πάντα πολέμιον, καὶ μᾶλλον ἀμφίβολοι ὁποῖαν ἔχεις γνώμην. Θρόνον ἐθέλεις, ὡς Πατέστος καὶ Νικηφόρος κυρήττουσι, καὶ τινὲς ἄλλοι κατακυκλῶνται, φίλοι σου δοκοῦντες, τῶν τὴν εἰρήνην μὴ ἐθελόντων τῆς ἐκκλησίας, ἡ ἀνάπαυσιν ζητεῖς; Νικηφόρος λοιπὸν ὁ αἷτιος τοῦ μὴ ἐκ πολλοῦ σε ἐν ἀναπαύσει εἶναι, εἶγε μὴ τὸν Νικηφόρον αὐτὸς κινεῖς εἰς τὸν καθ' ἡμῶν πόλεμον; Ἀναγνόντες τοίνυν εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ σὺν γράμμα, καὶ γνόντες τὴν Χίον ζητεῖν σε, καὶ ἀξιοθέντες καὶ παρὰ τῶν ἐνταῦθα κληρικῶν καὶ ἀρχόντων, ἰδοὺ γράφομέν σοι, Θεὸν μαρτυρα τιθέμενοι, τὰ γραφόμενα πρὸς βεβαίον σχεῖν· εἶγε αὐτὸς ἐθελήσεας παῦσαι τὰ τοιαῦτα σκάνδαλα. Εἰ μὲν οὖν τὴν ἀνάπαυσιν θέλεις, καὶ ὁ σκοπός σου ἀληθῶς τοιοῦτός ἐστι, δευτέρόν σε ναυαγίσαντα, τοῦ τρίτου μὴ κατατολμᾶ, καὶ τὴν Χίον θέλεις διὰ τὰ χρεῖαδὴ σου, καὶ διὰ τὴν συναναστροφὴν τῶν ἐκεῖ ἀνδρῶν ὡς ἐδήλωσας, γράψον πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τῷ Γαλατᾷ κληρικοῦς καὶ ἄρχοντας, καὶ εἰς τοὺς ἀπανταχοῦ ἀρχιερεῖς, ὅτι ὅσον ἡ σύνοδος ἐποίησε καὶ τὸν θρόνον ἐδόκε μοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εὐλόγως ἔχει, καὶ ὅτι ἡ γνώμῃ τῆς σῆς ἀγιότητος ἐγένετο, καὶ ὅς ἂν, ζῶντος ἐμοῦ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Θεολήπτου, ἐπαναγκάσει σε πατριαρχεῖν θρόνον ζητεῖν, ἢ διὰ σέ, ἢ δι' ἄλλον τινα, ἔν' εἴη ἀφωρισμένος ἀπὸ Θεοῦ, ἐμοίως καὶ αὐτὸς ἐν τοιοῦτον κινήσης καὶ δαπάνης ἐπὶ δαπάναις ἐπιφορτίσης, ἢ καὶ ὅς στερῇ σε διὰ πατριαρχίαν, ζῶντος ἐμοῦ· καὶ τότε τῶν προφάσεων ἐκ μέσου ἡρμένων, καὶ Πατέστου καὶ Νικηφόρου, καὶ παντὸς ἄλλου μὴ πιστευομένου, ὅτι πατριαρχεῖν θρόνον ζητεῖς, καὶ εἰρήνης τῆς ἐν Χριστῷ πολιτευόμενος, ἀδελφοὶ ὦμεν καὶ φίλτατοι· ἀρκεῖ γὰρ ὅσα ἐγένοντο, καὶ Ἰουδαῖοι καταγελῶσι, σχισματικοὶ κατηγοροῦσι καὶ ἀγαρηνοὶ πόρους εὐρίσκουσι τοῦ κατεσθίειν πάντα ἐκκλησιαστικά, καὶ ἀφανίζειν τὴν ἐκκλησίαν Χριστοῦ, οὐ ἐκπέσοι πάντως ὁ τῶν κακῶν τούτων αἷτιος,

καὶ πέμψεις τὰ γράμματα τὰ εἰρηνικά ταῦτα διὰ τοῦ σου ἀνεψιοῦ κυρ Δημητρίου εἰς φιλάτων σὺν χεῖρας, καὶ θαυθήσονται καὶ ἰδιόγραφά σοι, ἐνυπόγραφα, εὐσφραγισμένα, παρ' ἐνὸς καὶ δύο τῶν κληρικῶν ἡμῶν, καὶ εὐθὺς τήν τε λύσιν τῆς ἐξορίας ὀλοψύχως φροντιοῦμεν καὶ τελειώσομεν, καὶ τὸ μπεράτιον τῆς Χίου δώσωμεν, καὶ ληψόμεθα τότε τὰ εἰρηνικά γράμματα, διδόντες καὶ λαμβάνοντες, καὶ τὸν Χίου μετὰθεσεί ἀναπαύσομεν, καὶ πᾶν τὸ εἰσόδημα ἔχων εἴης ἐν ἀναπαύσει ὑπὲρ πολλοὺς θρόνους μυριοπαθεῖς Κωνσταντινουπόλεως. Εἰ δὲ καὶ ταῦτα μὲν προφάσεις εἰσὶ, καὶ ἀνάπαυσιν μὲν ζητῶν τὸν θρόνον ζητεῖς, φανερώς γράφει καὶ ζήτησον· καὶ τότε ἡ τὰ φορτία τοῦ θρόνου δεῖξομέν σοι καὶ δώσωμεν, ἢ τὸ πρακτικόν σκεψόμεθα. Φανερώς οὖν διὰ τὸν κύριον γράφει καὶ τὸ ναὶ ἔστω σοι ναὶ, ὡς χριστιανοῖς προσήκει, καὶ τὸ οὐ, οὐ· πᾶν γὰρ κεκαλυμμένον, ὡς ἐπίβουλον ἀποστρεφόμεθα. Καὶ ἡ θρόνον ἐμφανῶς ζήτησον, ἢ ἀνάπαυσιν· τότε γὰρ ἔχεις ἀνάπαυσιν βεβαίαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτε καὶ ἡμεῖς ἀνάπαυσιν ἔχομεν· ὅτε δὲ παραχᾶς καὶ δαπάνας καὶ ἄλλα δεινὰ σὲ εἶναι λέγουσιν αἴτιον, τί ἔχομεν ποιῆσαι τὴν σωτηρίαν ἡμῶν προδοῦναι; καὶ ποῖα ἡμῖν ἐλπίς; Ἐν Φιλιππουπόλει ὄντες ἤμεν ἐν ἀναπαύσει· ἐκάλεσας ἡμῶν, γνώμη σου καὶ ἀξίωσιν τὸν σὸν ἐχθρόν, καὶ τῆς ἐκκλησίας πολέμιον, χάριτι Θεοῦ, ἐνίκησαμεν, καὶ τὸν θρόνον διεδεξάμεθα· ἄφες τὸν πόλεμον καὶ εἰρήνην εὐρῆς βαθεῖαν· ἂν δὲ λέγων οὐ πολεμεῖς, καὶ τὰ θρυλλούμενα μάτην εἰσὶ, πέμψον εὐθὺς τὰ εἰρηνικά γράμματα, καθαρὰ, λευκὰ, σαφῆ· καὶ τότε πᾶσαν βεβαίωσιν παρέξομεν, ὡς θέλεις, καὶ ὡς θέλουσι καὶ οἱ ἐνταῦθα φίλοι, τοῦ εἶναι σε ἐφ' ὧρῳ ζωῆς ἐν ἀναπαύσει, παρέχοντες καὶ αἱ εἰπομεν βραβυλικὰς ἀδείας τοῦ ἐν Χίῳ σε καθέζεσθαι, καὶ τῶν ἐκεῖ ἐπαπολαύειν κελῶν. Καὶ ὡς ἤμεν ὤμεν ἀγαπητοὶ καὶ ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ. Ἐβρώσω.

(Οὐκ ἔφθασε δὲ περνοθῆναι τὸ παρὸν, καὶ ἐξεβλήθη ὁ κυρ Θεόκλητος ὢν ἐν Βλαχίᾳ παρὰ τοῦ κυρ Νικηφόρου.)

ΔΕΝ ΝΥΜΦΕΥΟΜΑΙ.

Ὁ Ἰάκωβος Δ** καὶ δημοσίᾳ καὶ ἐν ταῖς ἰδιαιτέραις συναναστροφαῖς εἰς τοὺς εὐχομένους αὐτῷ ἀποκατάστασιν, ἀπεκρίνετο ἀταράχως καὶ μετ' ἀπόφασιν ὅτι· δὲν ἐσχόπευε νὰ συνάψῃ γάμον,

διότι οὐδεμίαν εἶχε πρὸς τὸ γυναικεῖον φύλον ὑπόληψιν καὶ ἐμπιστοσύνην. Πολλάκις οἱ στενότεροί του συγγενεῖς τῷ ἐπρότειναν συνοικέσια διὰ πολλοὺς λόγους συμφέροντα καὶ καλὰ, ἀλλ' αὐτὸς αἰετοτε τὰς αὐτὰς ἔφερεν εἰς τὸ μέσον ἐνοστάσεις, καὶ ἐπὶ τέλους διὰ τὴν ἀπαλλαχθῆ ἅπαξ διὰ παντὸς τῶν ἐνοχλήσεων τούτων, διεκήρυξε διὰ τῶν ἐφημερίδων ὅτι ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ ἄγαμος, δι' οὗς λόγους ἐν τῇ διαθήκῃ του ἔφερεν.

Ὁ Ἰάκωβος Δ** ἦτον εἰς τῶν μᾶλλον εὐκαταστάτων ἰδιοκτητῶν τῆς ἐπαρχίας του, διότι ὁ πατήρ του ἀποθνήσκων τῷ ἀφῆκε ἀρκούντως μεγάλην περιουσίαν, προσεπαυξήθεισαν καὶ δι' ἄλλων κληρονομιῶν, καὶ ἐπομένως πολλὰί νέαι προσεπάθουν νὰ κληνώσῃ διὰ τῶν χαρίτων τῶν τὴν ἀπόφασίν του. Ἀλλ' εἰς μάτην. Δὲν νυμφεύομαι! στεντορεῖα τῇ φωνῇ ἀνέκραξε, καὶ ἀπεμακρύνετο χωρὶς νὰ ἀκούσῃ τὸ ὄνομα ἢ τὰς ἀρετὰς τῆς νύμφης.

Ἀφοῦ οὕτω πᾶσα ἀπόπειρα ἐπιτυχίας ἐξέλιπεν, αἱ νέαι τῆς πόλεως ἔστρεψαν τὰ νῶτα εἰς τὸν ἐχθρόν των καὶ ἤρχισαν θηρεύουσαι καρδίας μᾶλλον τῆς τοῦ Ἰακώβου εὐαλότου, ἀφήσασαι τοῦτον μὲν ἥσυχον καὶ ἀκαταδίσκτον, εἰς ἄλλους δὲ ἐπιδαψιλεύσασαι τοῦ συζυγικοῦ βίου τὰς ἡδονὰς καὶ ἀλγυδονὰς. Ὁ δὲ Ἰάκωβος ἰδὼν ὅτι ἀφέθη ἀνενόχλητος ἤρχισε νὰ σκέπτεται πῶς ἀνετώτερον δύναται νὰ διέλθῃ τὸν βίον του, σύντροφον ἔχων καὶ σύμβουλον ὁμηλικά του τινα, θεωρούμενον ὑπὸ τῶν πολλῶν ὡς εὐήθη. Ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν συνεζήτησαν οἱ δύο φίλοι τὰ περὶ τοῦ βίου των, ἀπεφάσισαν νὰ ἀρχίσουν ἀπὸ περιηγήσεως, ἀπολαμβάνοντες εὐχαρίστησιν ἤδη, ἣν βραδυτέρον ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας των δύσκολον νὰ πραγματοποιήσωσιν. Ὅθεν ἤρχισαν προπαρασκευάζοντες τὰ ἀνάγκατα ἐφόδια ὅσον ἦν δυνατόν ταχύτερον, καὶ μετὰ οὕτω ἡμέρας ἀνεχώρησαν διευθυνόμενοι κατὰ πρῶτον εἰς Παρισίους, ἣν ὡς πρωτεύουσάν των εἶχον θέσει ἐπὶ κεφαλῇς τοῦ δρομολογίου των.

Τὸ ταξιδιον τῶν δύο ὁδοιπόρων, ἀπὸ τόπου εἰς τόπον σταθμεύοντων, ὑπῆρξεν ὅσον εὐχάριστον δι' αὐτοὺς τοσοῦτον μονότονον καὶ ἀνυπόφορον διὰ πάντα ἄλλον γινώσκοντα νὰ κάμῃ χρῆσιν καὶ τοῦ καιροῦ καὶ τῶν περιστάσεων. Τὴν μὲν ἡμέραν διήρχοντο ἐν τοῖς δωματίοις τῶν ξενοδοχείων κεκλεισμένοι, τὴν δὲ νύκτα κοιμώμενοι ἅμα ὁ ἥλιος κατήρχετο τοῦ ὀρίζοντος. Καθ' ὁδὸν δὲ ἡ ἐκοιμῶντο ἢ ἀνεγίνωσκον βιβλίον τι ἀπρηχαιωμένον περὶ ἡθῶν καὶ ἐθίμων, ἢ περιηγήσεις φι-